

MARKTWERKING IN DE ZORG ALS STAATSBELANG

Nu is het toch gebeurd: ik heb een reactie geplaatst bij een bericht op een website. De website van Skipr, om precies te zijn. Voor wie het niet kent: Skipr verzorgt een dagelijkse digitale nieuwsbrief, met korte berichten en een blog. Alles komt langs: van verscherpt IGZ-toezicht op een UMC tot een nieuw bestuurslid van een kleine thuiszorgaanbieder. Het sufferdje van 'ons', de zorgmanagers, zeg maar. Met 1.000 tot 3.000 lezers per bericht.

De titel van het bericht dat mij verleidde luidt: "Raad van State ziet markwerking in het gedrang komen." Wat is er aan de hand. De recente drama's bij de NZa (Gotlieb, weet u nog?) waren aanleiding voor een voorstel tot wijziging van de Wet marktordening gezondheidszorg, Wmg. Het voorstel behelst een herordening van taken van ACM, NZa en VWS. O.a. wordt de marktregulerings-taak van de NZa overgeheveld naar VWS, zodat de NZa niet langer hoeft toe te zien op regels die ze zelf opstelt. De Raad van State heeft het voorstel bestudeerd. Volgens de Raad "... is het overhevelen van de marktregulering naar VWS in lijn met het uitgangspunt om terughoudend te zijn met het toekennen van regelgevende bevoegdheden aan zelfstandige bestuursorganen. Maar de Raad merkt ook op dat VWS daarmee terug bij af is. De reguleringstaak werd bij de introductie van het huidige zorgstelsel bewust bij de NZa ondergebracht, omdat VWS zelf te veel partij zou zijn in de sturing van de zorg om de marktregulering op verantwoorde wijze te kunnen vervullen (*citaat Skipr*)." En dan een quote van de Raad van State: "Het belang van het op gang houden van marktwerking in het zorgstelsel kan dan immers nog gemakkelijker worden verdrongen door het belang van de betaalbaarheid van het zorgstelsel."

Pardon? Wat was ook al weer de reden voor de Wmg en het bijbehorende nieuwe zorgstelsel in 2006? In de afgelopen 10 jaar tijd zijn daar diverse beelden over ontstaan: meer regie bij de patiënt, kwaliteit, innovatie door nieuwe aanbieders, afijn, voor elk wat wils. Maar onmiskenbaar was het doel om het monster van de zorgkostenstijging te temmen, en zo de betaalbaarheid van zorg overeind te houden. Dat zou de markt beter kunnen dan een publiek stelsel. Over wetenschappelijke en empirische onderbouwing van die hypothese hebben economen zo hun eigen ideeën, en de uitkomst kennen we. Uiteindelijk moest de minister er in 2013 aan te pas komen om met keiharde afspraken en dreiging met een universele korting achteraf door het gevreesde Macro Beheers Instrument, MBI, de zorgverzekeraars en aanbieders te dwingen tot een beheerste kostenstijging van 1 tot 2%. Inderdaad, dat past beter bij een communistisch dan bij een marktstelsel. Maar het werkte.

Vindt de Raad van State het erg, het verdringen van marktwerking door betaalbaarheid? Moeten we de marktwerking dan maar in stand houden, ook al ondermijnt dat betaalbaarheid en daarmee toegankelijkheid van zorg? Blijkbaar faalde de marktwerking in het realiseren van haar doel, beheersing van kosten. Dan maar weer overheidsregulering. Wie laat er een traan om?

Dat de Raad wijst op het dilemma van marktwerking versus kostenbeheersing is wijsheid. Dat een gezaghebbend orgaan als de Raad van State marktwerking als eigenstandig doel lijkt te zien, en niet stelt dat het maar een middel is voor een hoger doel, namelijk betaalbaarheid van zorg, is verontrustend. Niemand van de 2.000 Skipr-lezers vóór mij zette een vraagteken bij de visie van de Raad: te tijdrovend, te ingewikkeld, te onbelangrijk?

Ik moest het even kwijt, Paulien van Hessen